

det blev første Gang behandlet her den 8de November 1882. Jeg hilste det den Gang med Glæde, fordi jeg ansaa det for at være et Skridt, om end kun et lille Skridt i den rigtige Retning. Jeg har i Dag gennemlæst de Forhandlinger, der fandt Sted i Folkethinget den Dag, og jeg beklager, at det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (H. Holm) har forandret sit Standpunkt fra den Gang. Jeg bebrejder ham det aldeles ikke; han har været Medlem af Udvalget, det har jeg ikke; det er muligt, at jeg, dersom jeg havde været Medlem af Udvalget, ogsaa havde forandret mit Standpunkt. Jeg staar imidlertid paa det samme Standpunkt som den Gang, og jeg tror, at det Forslag, som er fremsat her sidste Gang den 8de Februar uforandret, hviler paa det rette Grundlag. Jeg tror, at det ærede Udvalgs Flertal har forset sig lidt paa Grundlovens § 83. Jeg holder saa meget som Nogen af denne Paragraf, som siger, at alle Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Erhverv, der ikke ere begrundede i Hensynet til det almene Vel, skulle hæves ved Lov, men jeg tror, at i dette Tilfælde kræver netop det almene Vel, at man bruger Undtagelsen i Grundlovsparagrafen i Stedet for Reglen. Anledningen til, at dette Lovforslag overhovedet er bragt frem, er uden Tvivl det Uvæsen, som, om ikke her, saa dog mange andre Steder i de store europæiske Hovedstæder har begyndt at brede sig, og som i sin stærkeste og affyrligste Form er betegnet som den hvide Slavehandel. Nu er det saaledes, at det ærede Udvalgs Flertal ser paa Grundlovens § 83 og derfor nærmest betegner Lovforslaget som et Forslag om Næringsbrug, det er Næringshensynet, som er stillet i Forgrunden, og deri tror jeg, Feiltagelsen ligger. Dette er meget stærkt kommet frem i den ærede Ordforers indledende Foredrag. Han siger, at han ikke vil gjøre denne Klasse Medborgere retløse, det er nemlig de Næringsdrivendes, Fæstemændenes Fordel, der er draget frem i Forgrunden. Jeg ser Sagen fra et andet Standpunkt, nemlig fra det humane, og i saa Henseende tror jeg, at Lovforslagets Titel giver mig Ret, idet det hedder: „Tillæg til Lyndeloven“. Det er Lynderne, der skulle beskyttes, det er derfor, denne Sag er kommen frem, og Lynderne ere for den største Del umyndige, jeg mener ikke i streng juridisk Forstand, men de fleste af dem ere saaledes stillede, at de ikke kunne se klart, naar de henvende sig til den ene eller den anden Fæstemand, og derfor skal Samfundet tage sig af dem og ordne denne Institution saaledes, at de kunne gaa til den med fuld

Betryggelse. Derfor skal der være en stærk Kontrol, og derfor tror jeg ikke, at den frie Konkurrence bør bruges i dette Forhold. Det Punkt i Lovforslaget, som jeg derfor lægger mest Vægt paa, er netop det første Punktum i § 2, der gaar ud paa, at Kommunalbestyrelsen fastsætter, hvor mange Fæstemænd der maa meddeles Bevilling, medens i Modsatning dertil Udvalgets Flertal gaar ud fra Næringsstandpunktet, styder det Merkantile i Forgrunden. Det betragter det altsaa som Handelsnæring og siger, at den skal være fri, og Konkurrencen leve. Sa, hvis det gjaldt at handle med Mel, Grøn og Smør, skulde jeg ikke have Noget dertil, men de Handelsvare, der er Tale om, er levende Mennesker, og hvis Konkurrencen bliver gjort fri i den Grad, som det let sker, hvis Vædringsforslaget bliver til Lov, kan det let udvikle sig til en Menneskehandel. Dette Udtryk laaner jeg fra en Artikel, som findes i Bladet Socialdemokraten fra 12de Juli 1883, altsaa et halvt Aar efter, at dette Lovforslag første Gang var fremme. Jeg tror nemlig, at man ved at vedtage Vædringsforslaget, som indeholder hele Lovforslaget med et helt nyt Princip, ikke væsentlig hæmmer de Ulemper, der klæbe ved den nuværende Fæsteinstitution. Jeg tror, at naar Enhver, der opfylder visse Betingelser, som ikke ere vanskelige at opfylde, kan faae Næringsbevis, naar Øvrigheden er ligefrem forpligtet til at give det, vil Følgen deraf blive, at der vil blive stort Kapløb af de forskellige Næringsdrivende, Fæstemændene ville søge at overbyde hinanden, men hvem er det, der kommer til at lide derunder? Det er Lynden. Jeg skal fremdrage en Artikel i Socialdemokraten af 12de Juli 1883, som har til Overskrift „Menneskehandel“, og jeg skal oplæse et Par Sætninger af en Rundgjørelse eller Bekjendtgjørelse fra en saadan Fæstemand, der har til Overskrift: „Udmærkede Høstfolk, Malkepiger, Somsruer, Meierster, Piger, Karle og Dreng“. Jeg skal ikke fremdrage Navn og Bopæl, som forøvrigt staar der, men jeg vil kun tillade mig at oplæse et Par Sætninger af dette meget lange Avertissement. Den, der averterer, siger: „Jeg har nu i fem Aar leveret Høstkarle til mange Gaarde, og der har aldrig været klaget over saa meget som En af dem, og jeg ser mig i Stand til at udføre meget store Bestillinger, naar Ordrene blive mig tilstillet meget snart. Det er jo noget vanskeligt endnu at kunne sige noget Bestemt om Prisen, da man jo ikke veed, hvorledes Fæstemændene ville optræde for at tilbende sig det størst mulige Antal Høstfolk, men det er en Kjendsgjerning, at jeg